

1. Nazwa kierunku	pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią [Pedagogy of persons with disabilities with art therapy]
2. Wydział	Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji
3. Cykl rozpoczęcia	2021/2022 (semestr zimowy)
4. Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
5. Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6. Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7. Kod ISCED	0111 (Kształcenie)
8. Związek kierunku studiów ze strategią rozwoju, w tym misją uczelni	Strategia rozwoju kierunku Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią ściśle wiąże się z wizją Uniwersytetu Śląskiego. Obszary rozwoju kierunku uwzględniają główne zadania kluczowe, cele strategiczne i operacyjne, typy działań określone przez dokument Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020 – 2025, co przyczyni się do zrównoważonego rozwoju kierunku w Uczelni. Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią obejmuje wiedzę z zakresu edukacji, wychowania, rehabilitacji i funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w praktyce społecznej. Zadania kluczowe na kierunku wpisują się w główny cel strategiczny jakim jest przekształcenie Uniwersytetu Śląskiego w uczelnię badawczą o międzynarodowym znaczeniu i prestiżu. Na kierunku, podobnie jak w Uniwersytecie, akcentuje się znaczenie badań naukowych i równie dużą wagę przywiązuje się do kształcenia, rozumiejąc że dydaktyka stanowi o istocie uniwersytetu jako miejscu przekazywania wiedzy umiejętności i wartości akademickich kolejnym pokoleniom studentów i doktorantów. W Uniwersytecie badawczym kształcenie na najwyższym poziomie jest powiązane z prowadzonymi badaniami. Służy temu między innymi angażowanie studentów w prace zespołów badawczych oraz indywidualizacja kształcenia, zwłaszcza na najwyższych latach studiów, także lokowanie prac dyplomowych i słuchaczy studiów podyplomowych w nurcie badań dotyczących niepełnosprawności (w różnych aspektach: jednostkowym, społecznym, rehabilitacyjnym, edukacyjnym czy wychowawczym). Realizacja celu strategicznego pozwoli na wyzwalanie kreatywności pracowników i studentów, stworzenie jak najlepszych warunków studiowania i prowadzenia badań naukowych, otwartość na potrzeby Uczelni i współpracujących jednostek zewnętrznych. Obszary działań na kierunku Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią opierają się na zasadach: otwartości, nowoczesności i kreatywności. Kształtowanie u absolwentów postaw obywatelskich, prospołecznych, które znacząco oddziałują na szeroko rozumiane otoczenie społeczno-gospodarcze. Strategia kierunku pedagogika wpisuje się w cele operacyjne określone w sześciu wzajemnie powiązanych obszarach, z których najważniejszy jest zasób pracowników czyli kadra, od której jakości pracy i zaangażowania zależy powodzenie w osiągnięciu celów strategicznych w obszarach nauki i kształcenia (kadra przewidziana do realizacji zajęć ze studentami składa się ze specjalistów z różnych dziedzin – akademików (mających doświadczenie dydaktyczne, badawcze), specjalistów praktyków (mających praktyczne przygotowanie w zakresie prowadzonych zajęć). Natomiast działania strategiczne w obszarach: infrastruktura, współpraca z otoczeniem oraz widzialność służą wsparciu kadry, nauki i kształcenia. Cele te wpisują się w społeczną misję uniwersytetów oraz strategię rozwojową Polski (Polska 2030) i znajdują swój wyraz w określonych priorytetowych obszarach badawczych (POB) w Uniwersytecie Śląskim. Strategia rozwoju kierunku Pedagogika osób niepełnosprawnych mieści się w ustanowionych w Uniwersytecie Śląskim priorytetowych obszarach badań: - POB 1: Harmonijny rozwój człowieka – troska o ochronę zdrowia i jakość życia. - POB 2: Nowoczesne materiały i technologie oraz ich społeczno-kulturowe implikacje. - POB 3: Zmiany środowiska i klimatu wraz z towarzyszącymi im wyzwaniem społecznymi - POB 4: Humanistyka dla przyszłości – interdyscyplinarne badania kultury i cywilizacji - POB 5: Badanie fundamentalnych zakłada realizację ustanowionych dla kształcenia Podstawowych Działań Strategicznych (PDS), które przedstawiają się w czterech celach: Cel 1 (PDS): Modyfikacja oferty kształcenia w celu ściślejszego powiązania jej z działalnością badawczą z uwzględnieniem kierunków rozwoju szkolnictwa wyższego przedstawionych w Agendzie modernizacji szkolnictwa wyższego: Europa – Nowa wizja rozwoju do 2025

	Działania: 1. Optymalizacja kierunku uwzględniająca kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego na świecie oraz potrzeby: edukacyjne kandydatów i studentów, rynku pracy, nowoczesnego kształcenia. 2. Opracowanie założeń kształcenia nauczycieli. 3. Utworzenie interdyscyplinarnych kierunków studiów oraz studiów podyplomowych obejmujących społecznie ważne obszary, jak np. ochrona zdrowia. 4. Upowszechnienie związku kształcenia z badaniami naukowymi poprzez włączanie studentów w realizację projektów badawczych. 5. Zwiększenie powiązania programu studiów z badaniami naukowymi stosowanymi poprzez współpracę z pracodawcami, w tym umożliwienie praktyk u tych pracodawców. 6. Powiązanie kierunku z unikatowymi badaniami prowadzonymi w UŚ w obszarze pedagogiki specjalnej. 7. Powiązanie oferty kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym, włączanie ekspertów zewnętrznych w realizację kształcenia (regularne spotkania z dyrektorami placówek specjalnych, organów prowadzących oraz decydentów mających wpływ na kształt przyszłej kadry kształcenia specjalnego). 8. Zwiększenie umiejętności informatycznych studentów na kierunku pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią. Cel 2: Umiędzynarodowienie kształcenia na kierunku pedagogika specjalna Działania: 1. Przygotowanie szerokiej oferty kształcenia w językach obcych sprzężonej z celem 1. w obszarze: kształcenie, z programami studiów wzorowanymi na programach najlepszych uniwersytetów na świecie. 2. Poprawa – poprzez cykl kursów i szkoleń – kompetencji językowych nauczycieli akademickich i pracowników zaangażowanych w obsługę studentów. 3. Program wykładów wybitnych profesorów wizytujących z renomowanych ośrodków naukowych oraz twórców sztuki o międzynarodowym prestiżu. 4. Zwiększenie udziału w programach wymiany studentów i nauczycieli akademickich (Erasmus+ i inne). Cel 3: Indywidualizacja kształcenia i kształcenie projektowo-problemowe Działania: 1. Objęcie indywidualną opieką badawczą i indywidualnymi programami studiów najzdolniejszych studentów, wzorowane na modelu realizowanym w Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, w sprzężeniu z celem 1. w obszarze: kształcenie. 2. Rozwijanie ścieżek kształcenia interdyscyplinarnego i transdyscyplinarnego oraz kształcenia we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Cel 4: Podniesienie jakości kształcenia w szczególności poprzez upowszechnienie nowoczesnych metod kształcenia wykorzystujących nowe technologie bazujące na interaktywności. Działania: 1. Opracowanie założeń pomiarów jakości kształcenia w oparciu o jego rzeczywiste efekty. 2. Unowocześnienie form kształcenia poprzez implementację innowacyjnych metod edukacyjnych i nowych technologii (Internetowe i mieszane formy kształcenia zwiększające elastyczność i stopień interakcji między nauczycielem i studentem). 3. Umożliwienie studentom nabywania umiejętności i doświadczenia poprzez rozwiązywanie problemów badawczych. 4. Systematyczny przegląd innowacyjnych metod dydaktycznych na świecie. 5. Inwentaryzacja innowacyjnych metod dydaktycznych w Uniwersytecie. 6. Wykorzystanie nowych technologii cyfrowych do analizy efektów uczenia się.
9. Liczba semestrów	4
10. Tytuł zawodowy	magister
11. Specjalności	surdopedagogika i edukacja plastyczna [Deaf education and visual art education]

12.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	1
13.	Procentowy udział dyscyplin naukowych lub artystycznych w kształceniu (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	• [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 68% • nauki o sztuce (dziedzina nauk humanistycznych): 32%
14.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	surdopedagogika i edukacja plastyczna: • [dyscyplina wiodąca] pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 68% • nauki o sztuce (dziedzina nauk humanistycznych): 32%
15.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	120
16.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	38%
17.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	118
18.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	48
19.	Warunki wymagane do ukończenia studiów z określoną specjalnością	Surdopedagogika i edukacja plastyczna 1. Wywiązanie się z obowiązków wynikających z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim, nienaganna postawa zgodna z treścią ślubowania. 2. Realizacja efektów uczenia się dla kierunku pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią (wzorcowe efekty uczenia się), w tym efektów specyficznych (artystycznych/nauczycielskich - zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela) dla specjalności surdopedagogika i edukacja plastyczna.

		Student uzyskuje absolutorium poprzez zaliczenie przewidzianych w planie studiów modułów, realizując wszystkie efekty uczenia się. 3.Zaliczenie treści modułów realizowanych w poszczególnych latach studiów, w danych semestrach, w których są określone moduły nauczania zgodnie z planem studiów specjalności surdopedagogika i edukacja plastyczna. Uzyskanie pozytywnych wyników zaliczeń i egzaminów wymaganych w danym semestrze zgodnie z planem studiów. 4.Zaliczenie przewidzianych w programie studiów praktyk, zgodnych ze Standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkoli, szkół i placówek specjalnych oraz szkół ogólnodostępnych w zakresie pracy z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym specjalnościowe, potwierdzające osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla specjalności surdopedagogika i edukacja plastyczna. 5.Uzyskanie wymaganej planem studiów liczby punktów ECTS (120), potwierdzających umiejętność pracy własnej studenta i realizację zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi, w tym również w ramach e-learningu. 6.Przygotowanie i obrona pracy magisterskiej (zgodnie z Regulaminem Studiów w Uniwersytecie Śląskim, zasadami przyjętymi na Wydziale, poprzedzone zgłoszeniem i zatwierdzeniem tematu pracy), stanowiące ostateczny sprawdzian osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla kierunku i specjalności. Temat pracy magisterskiej powinien być zgodny ze studiowanym kierunkiem pedagogika specjalna w specjalności surdopedagogika z arteterapią. 7. Przygotowanie uzupełniającej pracy dyplomowej — dyplomowy projekt edukacyjno-artystyczny pod okiem będącego zwieńczeniem modułu: zadania plastyczne w edukacji. 8.Terminowe uiszczanie opłat za studia (dotyczy studiów niestacjonarnych) lub ewentualnych opłat za powtarzanie modułu, semestru, reaktywację, różnice programowe itp.
20.	Organizacja procesu uzyskania dyplomu	PROCES UZYSKANIA DYPLOMU na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji PEDAGOGIKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ARTETERAPIĄ (studia II stopnia stacjonarne) Proces uzyskania dyplomu w Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji dla kierunku PEDAGOGIKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ARTETERAPIĄ jest organizowany i przebiega zgodnie z Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. 1.Student dokonuje wyboru seminarium i promotora z listy zgłoszonych w danym roku akademickim seminariów dyplomowych. Seminarium dyplomowe trwa nie mniej niż 3 semestry - student wraz z promotorem ustala temat pracy dyplomowej oraz przebieg procesu jej realizacji zgodnie z zapisem modułowym. Promotor przedstawia przyjęte do realizacji tematy prac dyplomowych do zatwierdzenia. 2.Student, po ustaleniu z promotorem tytułu pracy dyplomowej, składa w dziekanacie zatwierdzony przez promotora formularz rejestracji tytułu pracy dyplomowej. Student przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego zobowiązany jest wprowadzić pracę do APD. Serwis Archiwum Prac Dyplomowych jest jednym z wielu systemów informatycznych współpracujących z Uniwersyteckim Systemem Obsługi Studiów USOS. Pełni on rolę elektronicznego repozytorium pisemnych prac dyplomowych. (zgodnie z Zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych). Na mocy art. 76. ust. 4. ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce każda pisemna praca dyplomowa (licencjacka, inżynierska, magisterska) jest przed egzaminem dyplomowym sprawdzana z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).

3. Student składa pracę dyplomową w formie drukowanej wraz z kompletem dokumentów, nie później niż 14 dni przed planowanym terminem obrony; ostateczny termin złożenia pracy upływa z dniem 25 września.
4. Kandydatów na recenzentów przedstawia promotor do zatwierdzenia przez dziekana. Dziekan kieruje do recenzji pracę dyplomową po przyjęciu jej przez promotora.
5. Dziekan przyjmuje recenzje pracy dyplomowej i ewentualnie (przy negatywnej ocenie recenzenta) wyznacza drugiego recenzenta; jeśli drugi recenzent oceni pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów.
6. Dziekan dopuszcza studenta do egzaminu dyplomowego po zrealizowaniu planu studiów i uzyskaniu efektów uczenia się przewidzianych programem studiów oraz otrzymaniu pozytywnych ocen pracy dyplomowej.
7. Dziekan wyznacza komisję przeprowadzającą egzamin dyplomowy, ustala przewidywany termin egzaminu dyplomowego. Przedmiotem egzaminu dyplomowego jest praca.
8. Dziekan ustala ewentualny termin poprawkowego egzaminu dyplomowego, nie wcześniej niż przed upływem 1 miesiąca i nie później niż po upływie 3 miesięcy od daty pierwszego egzaminu (dziekan może wyznaczyć ostateczny, dodatkowy termin egzaminu w przypadku uzyskania przez studenta oceny niedostatecznej w drugim poprawkowym terminie egzaminu; w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z tego egzaminu, dziekan wydaje decyzję o skreśleniu z listy studentów).
9. Komisja egzaminacyjna oblicza ostateczny wynik studiów na podstawie protokołu egzaminu dyplomowego. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych odpowiedniego stopnia.

ORGANIZACJA PROCESU UZYSKANIA DYPLOMU Z ZAKRESU EDUKACJI PLASTYCZNEJ

Uzupełniającą pracę dyplomową na kierunku Surdopedagogika i Edukacja Plastyczna stanowi projekt edukacyjno-artystyczny realizowany w ramach modułu zadania plastyczne w edukacji.
Dyplom realizowany jest pod opieką promotora artystycznego — pedagoga prowadzącego moduł w danym roku akademickim. Praca podlega recenzji.

Uzupełniająca praca dyplomowa — dyplomowy projekt edukacyjno-artystyczny — składa się z trzech spójnych części:

1. autokomentarza stanowiącego omówienie teoretyczne koncepcji pracy, jej aspektów edukacyjnych oraz plastycznych (max 2 str. A4)
2. prezentacji plastycznej koncepcji edukacyjno-artystycznej, przedstawiającej założenia edukacyjne, środki realizacyjne, metody dydaktyczne i plastyczne, potencjalny przebieg realizacji zadania etc.
3. własnej, rozbudowanej realizacji plastycznej, stanowiącej twórcze rozwinięcie koncepcji.

Dyplomowy projekt artystyczny musi uwzględniać charakter kierunku oraz specyfikę edukacyjną w zakresie sztuki. Powinien być wykonany na właściwym poziomie technologicznym i artystycznym świadczącym o świadomości twórczej i pedagogicznej, inwencji oraz praktyce warsztatowej autora.

Praca musi być zgłoszona i recenzowana w odpowiednim uniwersyteckim systemie informatycznym (APD)

Egzamin dyplomowy odbywa się łącznie z obroną pracy dyplomowej na kierunku przed komisją egzaminacyjną w skład komisji musi wchodzić promotor oraz recenzent.

Dyplomant w czasie egzaminu dokonuje prezentacji pracy artystycznej w formie wystawy i jej omówienia. Student otrzymuje pytanie od promotora (promotorów) i recenzenta, które są oceniane (oceny częściowe egzaminu dyplomowego).

WYMOGI MERYTORYCZNE PRACY PISEMNEJ MAGISTERSKIEJ

- Praca dyplomowa jest wypowiedzią pisemną o charakterze naukowym. Program kształcenia na studiach I. stopnia zobowiązuje studenta do przygotowania pracy licencjackiej, na studiach II. stopnia - pracy magisterskiej.
- Praca magisterska jest pracą oryginalną (badawczą); praca oryginalna stanowi opis badań własnych i nie może być prostą kontynuacją pracy licencjackiej (tzn. nie może być jej poszerzeniem lub uzupełnieniem). W pracy magisterskiej należy odwołać się do co najmniej 40 pozycji bibliograficznych.
- Tytuł pracy i zawarta w niej problematyka muszą być związane z kierunkiem studiów seminarzysty. Zgodność problematyki podejmowanej z kierunkiem studiów jest podstawowym kryterium oceny pracy dyplomowej, a jego niespełnienie skutkuje brakiem dopuszczenia do obrony.
- Praca dyplomowa (bez względu na jej charakter i zakres) zawiera:
  - cel i zakres, obszar tematyczny i problemowy
  - odniesienie do literatury przedmiotu z poszerzoną analizą problemu (problemów),
  - opis sposobów rozwiązania problemów/zagadnień z uwzględnieniem zastosowanych metod badawczych,
  - sformułowanie wniosków na podstawie przeprowadzonej analizy.
- Tekst pracy powinien mieć układ typowy dla prac naukowych, w tym: spis treści, wstęp, kolejne rozdziały (z podrozdziałami), zakończenie, bibliografię, spisy (tabel, wykresów, rycin) oraz aneks (jeśli przewidziano).
- Praca dyplomowa jest samodzielną pracą studenta.
- W pracach dwuosobowych należy jednoznacznie określić autorów poszczególnych części pracy dyplomowej; indywidualny wkład każdego współautora jest oceniany niezależnie i w oddzielnych recenzjach.

KOMPOZYCJA TEKSTU

Język pracy:

- przy pisaniu pracy należy posługiwać się poprawną polszczyzną z przestrzeganiem ogólnie przyjętych zasad ortografii i interpunkcji
- w treści należy unikać pisania w pierwszej osobie liczby pojedynczej; pożądane jest stosowanie formy bezosobowej lub 3. osoby liczby pojedynczej, np.: „wydaje się, że”, „jak należy przypuszczać”, „jak przedstawiono wyżej”, albo; „autor opracował”, „autor przedstawił” (należy unikać wypowiedzi typu: „ja opracowałem”, „ja przedstawiłem”)
- od powyższej reguły stosuje się odstępstwa, np. we Wstępie, w podziękowaniach gdzie zapis w 1. osobie liczby pojedynczej jest dopuszczalny
- należy unikać form wypowiedzi o zbyt wyrazistym zabarwieniu emocjonalnym
- wypowiedź w tekście buduje się w czasie teraźniejszym, zwłaszcza w omówieniach idei, poglądów, streszczaniu teorii i koncepcji, prezentacji poglądów innych autorów, itp.
- w tekstach dopuszczalne jest stosowanie czasu przeszłego, szczególnie wówczas gdy autor odwołuje się do faktów historycznych, wydarzeń z życia osób, opisu działań podjętych przez autora w ramach prac badawczych
- w tekście właściwym nie należy używać skrótów: należy zapisać „2013 rok” zamiast „2013 r.”; „między innymi” zamiast „m.in.”; „jeden” zamiast „1” itd.
- nie należy zostawiać jedno-, dwu-, trzyliterowych słów na końcu wiersza lecz przenosić je do kolejnego wiersza (z wyjątkiem zaimka „się”, który zostaje w sąsiedztwie czasownika, do którego się odnosi)
- podział tekstu na akapity: każdy akapit to jedna myśl, każdy akapit należy zaczynać od nowej linijki i wcięcia (z użyciem tabulatora), akapity cytowane należy opatrzyć przypisem

Standardy cytowań:

1. cytat umieszczony w pracy należy wydzielić z tekstu za pomocą cudzysłowu i opatrzyć numerem odnośnika
2. numery odnośników należy umieszczać w tekście pracy (indeks górny) przed znakami przystankowymi typu: kropka, dwukropek (z

wyjątkiem znaków przystankowych kończących cytaty w oryginale)

3. przypisy należy podawać na dole strony stosując numerację ciągłą w całej pracy tekst przypisu należy zapisać czcionką Times New Roman 10 pkt. z odstępem pojedynczym

4. w przypisach należy odwołać się do następujących zasad stosowania skrótów:

- jeśli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora: np. A. Tyszkowa, Styl życia ....., s.5 (jeśli źródło było cytowane w innym rozdziale należy przywołać pełny opis bibliograficzny)
- jeżeli cytujemy po raz kolejny tę samą pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: Tamże.25
- jeżeli cytujemy inną pracę tego samego autora bezpośrednio w następnym przypisie należy zastosować zapis: (zależnie od płci autora) – tenże/taż, tegoż/teje
- zapis Por. należy zastosować w sytuacji gdy poglądy autora pracy odzwierciedlają poglądy autorów cytowanych prac naukowych
- zapis Zob. stosuje się gdy autor pracy wskazuje bezpośrednie odniesienie do źródeł, poglądów, np.: Zob. Załącznik Nr1 Rozporządzenia... z dnia....
- w przypadku odwołania do publikacji konkretnego autora należy zastosować zapis:
M. Buber, Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992, s.50.
- w przypadku odwołania do publikacji o nierozzerwalnym autorstwie (kilku autorów) należy zastosować zapis:
M. Przetacznik-Gierowska, M. Tyszkowa, Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996, s.50.
- w przypadku odwołania do słowników, encyklopedii, itp. należy zastosować zapis :
Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008, s.50.
- w przypadku odwołania do prac (w tym zbiorowych) pod redakcją naukową należy zastosować zapis :
B. Sliwerski (red.), Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998, s.50.
- w przypadku odwołania do prac zbiorowych pod redakcją naukową, w których można wyróżnić wyodrębnione autorstwo należy zastosować zapis np.:
Por. J. Tischner, Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] idem Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 1989 lub
R. Rorty, Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.), Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996, s.113.
- w przypadku odwołania do publikacji zamieszczonych w czasopiśmie należy zastosować zapis:
P. Piotrowski, Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.
- w przypadku odwołania do źródeł elektronicznych należy zastosować zapis:
- wydawnictwo na płycie CD:
W. Kopaliński, Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Pro-media, Łódź 1998.
- artykuł na witrynie internetowej:
R. Oramus, Kontemplatorzy sztuki [online]. <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10> [dostęp: 10.12.2012]
- artykuł w czasopiśmie internetowym:
B. Bobick, J. Hornby, Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. “Journal of Museum Education”, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning [online]. <http://museumeducation.info> [dostęp: 10.04.2013]
- w przypadku odwołania do filmu:
Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999 [emisja: 25.09.2011, TVP 1, g. 20.30]
- w przypadku odwołania do materiałów archiwalnych:
Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn. 034/8, s.8
- w przypadku odwołania do maszynopisu:
B. Cyrański, Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej,

[maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. E. Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodziensis, Folia Paedagogica et Psychologica]

BIBLIOGRAFIA

W bibliografii należy umieścić wszystkie pozycje literatury, na które autor powołuje się w tekście.

Nie należy stosować numeracji poszczególnych pozycji literatury.

Spis pozycji cytowanych należy umieścić na końcu pracy, po zakończeniu, ale przed załącznikami.

Bibliografię można podzielić na podrozdziały, np. „Książki”, „Czasopisma”, „Akty prawne”, „Materiały konferencyjne”, „Strony internetowe”, itd. gdy jest to uzasadnione ich dużą ilością w poszczególnych grupach rodzajowych

Pozycje bibliograficzne należy zapisywać z zachowaniem interlinii 1 wiersza.

Pozycje w bibliografii należy uszeregować alfabetycznie wg nazwiska autora/autorów publikacji lub redaktora/redaktorów, z wyjątkiem:

- prac nie posiadających autora/ów, w których pierwszym elementem opisu jest tytuł oraz
- prac posiadających autorów instytucjonalnych, w których pierwszym elementem opisu jest nazwa instytucji wydającej publikację
- prace jednego autora/ów, instytucji należy uporządkować według lat wydania od najnowszych do najstarszych, prace w druku należy umieścić na końcu

w pierwszej kolejności należy podać publikację danego autora, a następnie prace współredagowane lub współautorskie

Przykładowy zapis bibliografii:

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Sprawozdania okresowe do dyrektora Departamentu III za rok 1983, sygn. 034/8.

Bobick B., Hornby J., Practical Partnerships: Strengthening the Museum-School Relationship. Journal of Museum Education, Vol.38, no. 1: City Museum and Urban Learning .[http:// museumeducation.info](http://museumeducation.info)

Buber M., Ja i Ty. Wybór pism filozoficznych. Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 1992.

Cyrański B., Rekonstrukcja aksjologicznych podstaw pedagogiki społecznej z zastosowaniem metody interpretacji hermeneutycznej, [maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem prof.dr hab. E.Marynowicz – Hetki, Łódź 1995, złożony do druku w: Acta Universitatis Lodziensis, Folia Paedagogica et Psychologica]

Kopaliński W., Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [CD-ROM]. Wersja 1.0.3.16. Łódź Pro-media, 1998.

Oramus R., Kontemplatorzy sztuki . <http://www.wsp.krakow.pl/konspekt/10>

Pan Tadeusz [Film]. Reż. Andrzej Wajda. Warszawa. Vision Distribution Company, 1999.

Piotrowski P., Kryzys znaczenia w sztuce. Josepha Kosutha przejście od tautologicznego do zantropologizowanego modelu sztuki. „Obieg” 1991, nr 9-10.

Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M., Psychologia rozwoju człowieka. T.1: Zagadnienia ogólne. PWN, Warszawa 1996.

Rorty R., Przygodność języka [w:] S. Czerniak, A. Szahaj (red.) Postmodernizm a filozofia. Wybór tekstów. Instytut Filozofii PAN, Warszawa 1996.

Słownik wyrazów obcych PWN. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Śliwerski B., (red.) Współczesne teorie i nurty wychowania. Oficyna Wydawnicza IMPULS, Kraków 1998.

Tischner J., Rozumienie – dziejowość – prawda [w:] tegoż, Filozofia współczesna. Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy, Kraków 1989.

SPISY (np. tabel, ilustracji, fotografii)

Spisy należy umieszczać pod bibliografią. Osobno należy zaprezentować spis wykresów (jeśli są), spis tabel (jeśli są), spis rysunków (w tym fotografii, ilustracji - jeśli są).

Każdy opis musi mieć odniesienie do strony.

UWAGI TECHNICZNE (EDYTORSKIE)

format arkusza papieru

A4

marginesy
górnymy- 2,5 cm
dolnymy- 2,5 cm
lewymy – 2,5 cm
prawy – 2,5 cm
czcionka podstawowa tekstu
Times New Roman 12 pkt (dla głównych tytułów bold 16 pkt, dla podtytułów bold 14 pkt)

interlinia
1,5 wiersza
zadrukowanie stron jednostronne (egzemplarz przeznaczony do archiwum – dwustronne)
wyrównanie tekstu
wyjustowane; wyjątki: wszelkie tytuły

wcięcie tekstu
0,5 cm – 5-7 spacji
numeracja stron ciągła, numerowanie stron w prawym dolnym rogu, brak numeru na pierwszej stronie
objętość prac magisterskich: od 80 do 120 stron znormalizowanego tekstu (ze stroną tytułową, aneksem, bibliografią i załącznikami)
numeracja rozdziałów i podrozdziałów
<opcjonalnie>2
Rozdział I
1. tytuł podrozdziału
1.1. tytuł części podrozdziału
1.2. tytuł części podrozdziału
2. tytuł podrozdziału
2.1. tytuł części podrozdziału
2.2. tytuł części podrozdziału

ryciny (wykresy, schematy i ilustracje)
ryciną - rysunkiem jest wykres, schemat i graficzny obraz; kolejność numeracji rysunków: od „1” w całej pracy; opis należy rozpocząć od skrótu „Rys.”, następnie spacja i numer z kropką; opis należy umieścić nad rysunkiem; źródło należy podawać pod rysunkiem; w źródle należy pochylać słowo „Źródło.”; w opisie źródła stosować czcionkę 10 pkt.; dłuższe teksty zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”

tabele
opis tabeli (nad tabelą) należy zaczynać od słowa „Tabela” a po spacji zapisać numer liczebnika porządkowego (wszystkie tabele w tekście pracy powinny być numerowane sekwencyjnie, kolejnymi numerami od „1”); źródło należy podawać pod tabelą; w źródle należy pochylać słowo „Źródło”, a do opisu stosować czcionkę 10 pkt.; dłuższe opisy należy zawijać z odsłonięciem słowa „Źródło”

wyliczenia w tekście
wyliczenia z listy należy rozpoczynać od lewego marginesu; na końcu elementów wyliczanych można nie stawiać żadnego znaku interpunkcyjnego (zalecane), przecinek lub średnik; na końcu ostatniego elementu wyliczanego należy umieścić kropkę; zaleca się stosowanie automatycznego układu tworzenia listy (wykorzystując opcję z listwy narzędzi Format/Punktory i numeracja) wg jednego wzoru w całej pracy
zapis nazw obcych (np. łacińskich, greckich)
kursywa

Liczba egzemplarzy - trzy egzemplarze drukowane

	UKŁAD GRAFICZNY PRACY szablon spisu treści SPIS TREŚCI WSTĘP ROZDZIAŁ I. <Tytuł rozdziału> 1.<Tytuł podrozdziału> 1.1.<tytuł części podrozdziału > 1.2.<tytuł części podrozdziału> 1.3. <tytuł części podrozdziału> 2. < Tytuł podrozdziału> 2.1. <tytuł części podrozdziału> 2.2. <tytuł części podrozdziału> 2.3. <tytuł części podrozdziału> ROZDZIAŁ II. <Tytuł rozdziału> 1. <Tytuł podrozdziału> 1.1. <tytuł części podrozdziału> 1.2. <tytuł części podrozdziału> 1.3. <tytuł części podrozdziału> 2.<Tytuł podrozdziału> 2.1. <tytuł części podrozdziału> 2.2. <tytuł części podrozdziału> 2.3. <tytuł części podrozdziału> PODSUMOWANIE/WNIOSKI/<opcjonalnie> ZAKOŃCZENIE BIBLIOGRAFIA (bez numeru stron) ZAŁĄCZNIKI /ANEKS <opcjonalnie>(bez numeru stron) projekt strony tytułowej (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl) wzór oświadczenia autora (zob. strona główna Archiwum Prac Dyplomowych https://apd.us.edu.pl)
21. Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	WYMIAR, ZASADY I FORMA ODBYWANIA PRAKTYK na kierunku PEDAGOGIKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ARTETERAPIĄ NA SPECJALNOŚCI: SURDOPEDAGOGIKA I EDUKACJA PLASTYCZNA (studia II stopnia stacjonarne) I.Charakterystyka praktyki - wymiar praktyk - Praktyka śródroczna; wymiar godzin: 10; czas realizacji: semestr 4 ; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, punkty ECTS 1 - Dydaktyka sztuk plastycznych z praktyką - kształcenie kierunkowe; wymiar godzin: 60; czas realizacji: semestr 3; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, punkty ECTS 4 Metodyka nauczania i wychowania dzieci i młodzieży z dysfunkcjami słuchu u z praktyką - kształcenie kierunkowe; wymiar godzin: 30; czas realizacji: semestr 4; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną/egzamin, punkty ECTS 2 - Praktyka z tutoringiem; wymiar godzin: 80; czas realizacji: semestr 1 (20), 2(20), 3(20), 4(20); forma zaliczenia: zaliczenie z oceną, punkty ECTS 4 (1 w każdym semestrze) - Praktyka zawodowa wakacyjna po I r.; wymiar godzin: 60; czas realizacji: semestr 3; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną; punkty ECTS 1

- Praktyka z zakresu edukacji plastycznej wakacyjna po I r.; wymiar godzin: 60; czas realizacji: semestr 3; forma zaliczenia: zaliczenie z oceną; punkty ECTS 2

Miejsce praktyki: praktyka zawodowa realizowana jest przez studenta w wybranej przez niego placówce edukacyjno-oświatowej, rehabilitacyjnej, wsparcia dziennego, bądź w fundacji, stowarzyszeniu działającym na rzecz osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem tych zajmujących się osobami z dysfunkcją słuchu oraz wykorzystującymi w swojej pracy sztukę. Miejsce odbywania praktyki obejmuje pracę z osobami z niepełnosprawnością, działania arteterapeutyczne oraz działania związane z edukacją plastyczną lub innymi formami promocji sztuki.

Zaliczenie studenckich praktyk zawodowych będzie odbywać się w wybranej placówce edukacyjno-oświatowej, rehabilitacyjnej, wsparcia dziennego, bądź w fundacji, stowarzyszeniu działającym na rzecz osób niepełnosprawnych, lub placówce edukującej poprzez sztukę (m.in. muzeum, dom kultury, biblioteka, galeria).

Student jest zobowiązany do zapoznania się z celami i zadaniami jakie powinien zrealizować w wybranej przez siebie placówce. Ideą praktyki jest nauka współdziałania i komunikowania studenta z osobami niepełnosprawnymi słuchowo, wdrażanie arteterapii, przełamywanie stereotypów, rozwój społeczny, nabywanie szeroko rozumianej praktyki, samodzielności, oraz przede wszystkim doświadczenia zawodowego do pracy z osobami niepełnosprawnymi szczególnie z zaburzonym słuchem.

II. Cele praktyki zawodowej

1. Posiadanie umiejętności wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach w praktycznym działaniu studenta.
2. Kształtowanie posiadanych umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.
3. Nabywanie gotowości zawodowej do samodzielnej pracy opiekuńczo-wychowawczej, terapeutycznej, pomocowej, edukacyjnej.
4. Kształtowanie współdziałań osoby niepełnosprawnej z opiekunem/ nauczycielem.
5. Kształtowanie własnych umiejętności pedagogicznych w oparciu o obserwację oraz działania w placówce.
6. Rozwijanie zainteresowań oraz kształtowanie właściwych postaw w pracy pedagogicznej.
7. Inspirowanie do samooceny i rozpoznawania przez studenta własnych predyspozycji zawodowych w różnych dziedzinach i zakresach działania pedagogicznego.
8. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studenta na rynku pracy.

W przypadku praktyk z zakresu Edukacji Plastycznej celem jest:

1. Poznanie struktury zadań i funkcji instytucji kulturalno-oświatowych lub firm działających w zakresie wybranej specjalności.
2. Zapoznanie studentów z realiami pracy zawodowej w instytucjach upowszechniających i promujących sztukę lub związanych z marketingiem sztuki lub firmach działających w zakresie wybranej specjalności.
3. Poszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznej dotyczącej technik, technologii oraz materiałów stosowanych w realizacjach z zakresu sztuk pięknych lub sztuk użytkowych.
4. Praktyczne zastosowanie i weryfikacja umiejętności nabytych na zajęciach.
5. Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.
6. Przygotowanie studenta do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone mu zadania.

III. Zadania do realizacji

1. Ogólne zapoznanie się studenta z zadaniami wynikającymi z planu pracy placówki.
2. Zapoznanie się studenta z ramowym rozkładem dnia placówki, jej strukturą, organizacją wewnętrzną, statutem oraz prawnymi regulacjami.
3. Zapoznanie się z programami i planami działalności instytucji.

4. Zapoznanie się z formami pracy stosowanymi w danej placówce.
5. Codzienne obserwowanie różnego rodzaju zajęć zgodnie z modułem prowadzonych w danej placówce.
6. Włączenie się studenta w pracę placówki w charakterze asystenta.
7. Pomoc w sprawowaniu opieki nad dzieckiem lub osobą dorosłą z niepełnosprawnością.
8. Podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi).
9. Konsultacje z opiekunem praktyk (w danej instytucji) w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań.
10. Przeprowadzenie rozmowy z osobą z kierownictwa placówki na temat głównych zadań, osiągnięć, potrzeb i problemów placówki.
11. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem placówki na temat programu, metod i warsztatu pracy.
12. Konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką.
13. Prowadzenie zapisów o charakterze dokumentującym przebieg praktyki pedagogicznej.

Dla studentów, praktyki są źródłem poznawania metod pracy, prawdziwych potrzeb i emocji osób niepełnosprawnych (ze szczególnym zwróceniem uwagi na osoby z dysfunkcją słuchu). Studenci mają za zadanie aktywnie uczestniczyć w życiu placówki/ instytucji/ organizacji, wykonywać merytoryczne polecenia opiekuna, realizować cele i zadania praktyk. Jednocześnie student uczestniczy czynnie w zajęciach. Wspólnie z innymi opiekunami ocenia stan podopiecznego, jego funkcjonowanie, poziom zmęczenia, dostosowanie stopnia trudności zadania do możliwości każdej niepełnosprawnej osoby.

IV. Wykaz placówek/ stowarzyszeń/ fundacji, w których mogą realizować praktykę studenci kierunku: Surdopedagogika z arteterapią po I roku:

Praktyka zawodowa w placówkach edukacyjno-oświatowych:

- placówki edukacyjne specjalne,
- placówki z oddziałami integracyjnymi,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- ośrodki edukacji pozaszkolnej,
- placówki diagnostyczne,
- świetlice szkolne,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z dysfunkcją słuchu,
- specjalne ośrodki wychowawcze dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania,
- oraz inne placówki, mające charakter placówek edukacyjno-oświatowych.

Praktyka zawodowa w placówkach rehabilitacyjnych i wsparcia dziennego:

- domy pomocy społecznej dla dzieci i dorosłych,
- placówki rehabilitacji dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych,
- placówki wspierające rodzinę dysfunkcyjną w środowisku lokalnym,
- środowiskowe ośrodki całodobowe dla dorosłych,
- warsztaty terapii zajęciowej,
- ośrodki wsparcia społecznego i zagrożeń rozwojowych,
- oraz inne placówki, mające charakter placówek pomocowych, opiekuńczych, wspierających oraz kulturalnych.

Praktyka zawodowa w fundacjach i stowarzyszeniach zarejestrowanych w KRS działających na rzecz osób niepełnosprawnych:

- fundacje zarejestrowane w KRS działające na rzecz osób niepełnosprawnych,

		•stowarzyszenia zarejestrowane w KRS działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Praktyka zawodowa z zakresu edukacji plastycznej: •placówki kulturalne takie jak domy kultury, muzea, biblioteki, galerie prowadzące działalność edukacyjną poprzez sztukę •placówki wychowawcze, szkoły, przedszkola, ośrodki opiekuńcze etc. o ile przedmiotem praktyki jest edukowanie poprzez sztukę •dopuszczalne jest (po ocenie przez opiekuna praktyk) realizowanie praktyk w instytucjach państwowych i prywatnych, NGO, fundacjach, stowarzyszeniach i związkach (np. ZPAP) firmy m.in. wydawnictwa, agencje reklamowe. o ile przedmiotem praktyki jest edukowanie poprzez sztukę lub promocja sztuki
22.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	14
23.	Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać: • na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; • na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	89
24.	Ogólna charakterystyka kierunku	Studia na kierunku pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią mają na celu wykształcenie wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogów – pracowników w obszarze edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością, między innymi placówek resortu oświaty (przedszkoli, szkół, ośrodków szkolno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych specjalistycznych) oraz resortu pracy i polityki społecznej (warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej, dziennych ośrodków wsparcia i innych), a także organizacji trzeciego sektora specjalizujących się w pomocy i wsparciu osób z niepełnosprawnością intelektualną ze szczególnym uwzględnieniem realizacji zajęć i działań o charakterze arteterapeutycznym. Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością prowadzona jest w różnych formach organizacyjnych (kształcenia separacyjnego, integracyjnego, inkluzyjnego i indywidualnego). W zależności od możliwości i potrzeb wychowanka używane są zróżnicowane metody i koncepcje opieki, wychowania, kształcenia oraz rehabilitacji. Warto jednak zwrócić uwagę, że w przypadku wychowania i rehabilitacji osób niepełnosprawnych (w tym również z niepełnosprawnością słuchu) duża część oddziaływań edukacyjno-wychowawczo-terapeutycznych odbywa się z wykorzystywaniem artystycznych środków przekazu i aktywizacji. Ważnym elementem ich edukacji jest zatem edukacja plastyczna. W tradycyjnym modelu kształcenia studentów przygotowywanych do pracy z osobami niepełnosprawnymi edukacja artystyczna i kształtowanie kompetencji użytkownika sztuki w procesach terapii są zawężone (a może nawet należy użyć określenia pomijane). W

efekcie czego w wielu placówkach dla osób niepełnosprawnych pracę znajdują absolwenci kierunków artystycznych, a swoje wykształcenie uzupełniają na kursach lub studiach podyplomowych z zakresu pedagogiki specjalnej. Powołanie kierunku autorskiego Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią przyczyniło się do wyposażenia absolwentów w kompetencje zarówno w zakresie edukacji i rehabilitacji, jak i wykorzystywania sztuki w procesach terapeutycznych. Powołanie w ramach kierunku nowej specjalności: surdopedagogika i edukacja plastyczna ma na celu przygotowanie studentów z zakresie kwalifikacji nauczycielskich do prowadzenia tego typu zajęć w placówkach edukacyjnych. Studia służą zatem wyposażeniu absolwenta nie tylko w wiedzę o niepełnosprawnościach i umiejętności z zakresu kształcenia, wychowania i opieki, ale w założeniach mają rozwijać / kształtować także jego zdolności artystyczne (plastyczne) niezbędne do edukacji w zakresie sztuk plastycznych.

Studia ulokowane są w dwóch obszarach – humanistycznym i społecznym. W założeniach służą zatem humanistycznemu rozwojowi studenta, nabywaniu wiedzy specjalistycznej z zakresu pedagogiki, pedagogiki specjalnej, psychologii, socjologii oraz wiedzy o sztuce, a także umiejętności jej wykorzystywania w procesach terapeutycznych. Zestawienie tych obszarów (oraz zarysowanych w ich obszarach zadań w zakresie wyposażania studenta w określone kompetencje) stanowi nowatorskie, a zarazem pożądane praktycznie rozwiązanie, kształcenia na poziomie studiów wyższych drugiego stopnia.

Powołanie kierunku Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią jest ściśle związane ze Strategią Rozwoju Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie na lata 2020–2025 oraz Strategią Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025. :Innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna, obejmującym, otwartość i innowacyjność w obszarze kształcenia, tworzenie nowych programów zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy, proponowany do oferty dydaktycznej autorski kierunek jest odpowiedzią na oczekiwania potencjalnych pracodawców z obszaru województwa śląskiego. Pozwala to utworzenie nowego autorskiego kierunku, który spójnie współgra zarówno z przepisami prawa dotyczącymi wymaganych kompetencji i kwalifikacji zawodowych, jak i zapotrzebowaniem na pedagogów specjalnych posiadających jednocześnie wiedzę i umiejętności do prowadzenia różnego rodzaju terapii przez sztukę, która jest ważnym elementem metodyki pracy edukacyjnej, rewalidacyjnej i oddziaływań wychowawczych podejmowanych z osobami niepełnosprawnymi (szczególnie w głębszym stopniu).

Ponadto powołany autorski kierunek studiów wykorzystuje istniejącą bazę i infrastrukturę Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji, w szczególności takich jej elementów jak: pracownię badań nad niepełnosprawnością, pracownię umiejętności artystycznych np. ceramiczną, baletową i inne. Opiera się na kapitale naukowym interdyscyplinarnego zespołu naukowo-dydaktycznego oraz wpisuje się w podejmowane kierunki badawcze. Stanowi także możliwą kontynuację studiów I stopnia na autorskim kierunku Oligofrenopedagogika z arteterapią (pedagogika osób niepełnosprawnych intelektualnie z arteterapią) prowadzonych w Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji (obecnie w Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji) od 2014 roku.

Jednym z równie ważnych aspektów realizacji efektów kształcenia ww. kierunku jest współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w środowisku lokalnym. Na podstawie umów o współpracy studenci mogą realizować praktyki preorientacyjne oraz metodyczne w instytucjach i placówkach edukacyjnych, poradniach pedagogiczno-psychologicznych, ośrodkach rehabilitacyjno-wychowawczych i in.

Podstawowe założenia proponowanego kierunku, a zarazem jego nowatorski charakter, został zatem określony w kilku założeniach:

- pogłębiona (w odniesieniu do studiów I stopnia) wiedza na temat niepełnosprawności, mechanizmów socjalizowania, wychowania i kształcenia osób niepełnosprawnych stanowi punkt wyjścia w specjalistycznym przygotowaniu studentów,
- absolwent studiów nabywa szeroką wiedzę o sztuce oraz kompetencje w zakresie jej wykorzystywania w sposób zintegrowany z wiedzą o rozwoju i potrzebach osób niepełnosprawnych,
- kompetencje absolwenta obejmują umiejętność wykorzystywania różnych technik arteterapeutycznych (m.in. w zakresie sztuk plastycznych, muzycznych, filmowych, literackich) nie tylko w wymiarze terapeutycznym, ale także animacyjnym, np. czasu wolnego osób niepełnosprawnych,
- umiejętności wykorzystywania sztuki w procesach terapeutycznych stanowią główny, ale nie jedyny obszar kompetencji terapeutycznych, ponieważ program uwzględnia także inne formy działań terapeutycznych,
- kompetencje absolwenta kierunku budowane są na szerokiej wiedzy humanistycznej,

•ważny element kompetencji stanowi wiedza na temat mechanizmów społecznych funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz stosowanych wobec nich praktyk społecznych, student nabywa kwalifikacje do nauczania plastyki w szkołach podstawowych,

	•ważną rolę w przygotowaniu studentów odgrywają praktyki wykraczające poza standardowe założenia programowe, •w zajęciach programowych zostają uwzględnione nowatorskie sposoby wyrażania artystycznego z zastosowaniem środków technicznych, także metod kształcenia na odległość, •ważną rolę w przygotowaniu studentów odgrywa tutoring z praktyką – każdy student przez cały okres studiów pozostaje pod indywidualną opieką dwóch tutorów (pedagoga specjalnego oraz pracownika placówki), którzy pełnią rolę opiekuna formalnego oraz swoistego doradcy naukowego i metodycznego, spotkania z tutorami będą odbywać się na uczelni oraz w placówce prowadzącej działalność w zakresie opieki, wychowania, kształcenia i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Wszystkie powyższe elementy stanowią podstawę do komplementarnej organizacji i realizacji autorskiego programu studiów na kierunku: Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią.
25. Ogólna charakterystyka specjalności	Studia trwają dwa lata (cztery semestry). Odbywają się w trybie stacjonarnym (dziennym). Studia kończą się uzyskaniem tytułu magistra pedagogiki specjalnej w zakresie specjalności: surdopedagogika i edukacja plastyczna Studia przeznaczone są dla absolwentów specjalności pedagogicznych i nauczycielskich zamierzających poszerzyć swoje kompetencje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi i uzupełnić kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością słuchu. W ramach studiów absolwenci nabywają także kwalifikacje nauczycielskie do prowadzenia edukacji plastycznej w szkole podstawowej. S Podstawowe założenia specjalności, a zarazem jej nowatorski charakter, został określony w założeniach wyposażenia absolwenta w: •pogłębioną wiedzę na temat niepełnosprawności (w szczególności niepełnosprawności słuchu), metod socjalizowania, wychowania i kształcenia osób niepełnosprawnych, praktyk społecznych stosowanych w celu inkluzji osób z niepełnosprawnością; •podstawy wiedzy o sztuce oraz kompetencji w zakresie wykorzystywania sztuk plastycznych w sposób zintegrowany z wiedzą o rozwoju i potrzebach osób niepełnosprawnych, •umiejętności wykorzystywania różnych technik w zakresie sztuk plastycznych nie tylko w wymiarze edukacyjnym, ale także terapeutycznym i animacyjnym; •umiejętności wykorzystywania sztuk plastycznych w procesach nauczania i uczenia się jako główny, ale nie jedyny obszar kompetencji z zakresu kształcenia, ponieważ program uwzględnia także inne formy działań edukacyjnych. Ważną rolę w przygotowaniu studentów odgrywają praktyki wykraczające poza standardowe założenia programowe: •ważną rolę w przygotowaniu studentów odgrywa tutoring z praktyką – każdy student przez cały okres studiów pozostaje pod indywidualną opieką dwóch tutorów (pedagoga specjalnego oraz pracownika placówki), którzy pełnią rolę opiekuna formalnego oraz swoistego doradcy naukowego i metodycznego, spotkania z tutorami będą odbywać się na uczelni oraz w placówce prowadzącej działalność w zakresie opieki, wychowania, kształcenia i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. W zajęciach programowych zostają uwzględnione nowatorskie sposoby wyrażania artystycznego z zastosowaniem środków technicznych, także metod kształcenia na odległość. Wszystkie powyższe elementy stanowią podstawę do komplementarnej organizacji i realizacji autorskiego programu studiów na kierunku: Pedagogika osób niepełnosprawnych z arteterapią, specjalności: Surdopedagogika i edukacja plastyczna. Program specjalności służy całościowemu przygotowaniu studentów do pracy w obszarach opieki, terapii i edukacji osób z dysfunkcjami słuchowymi. Pozwala przygotować pracowników placówek: resortu oświaty (przedszkoli, szkół, ośrodków szkolno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych specjalistycznych podejmujących zadania opieki, edukacji i terapii osób z dysfunkcjami słuchu), resortu rodziny, pracy i polityki społecznej (warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej, dziennych ośrodków wsparcia i innych – ukierunkowanych na opiekę i rehabilitację społeczną osób z dysfunkcjami słuchu), a także organizacji trzeciego sektora, specjalizujących się w pomocy i wsparciu osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji zajęć i działań w obszarze edukacji w zakresie sztuk plastycznych. Inne, dodatkowe ważne dla kandydata informacje: W ramach studiów studenci realizują 120 godzin języka migowego ((30 przez 4 semestry) co stwarza im możliwość podjęcia egzaminu certyfikowanego z poziomu I i II stopnia polskiego języka migowego. Oprócz regularnych zajęć przewidziano również zajęcia terenowe w placówkach edukacyjno-wychowawczych przeznaczonej dla osób z dysfunkcją słuchu.